

Tornar enrere

Dc, 23/03/2022 per Josep Maria Solà

[Mirant el text](#)

La conegudíssima i mal anomenada paràbola del fill pròdig que s'hauria de conèixer com la paràbola dels dos germans la llegim a l'evangeli d'aquest diumenge (Lc 15,1-3.11-32).

Paràbola és la traducció grega d'un terme hebreu "mashal" que fa referència a una regla d'interpretació rabínica que consisteix en elaborar una narració fictícia creada per explicar un tema establint un paral·lelisme entre el tema i la narració. La finalitat és fer comprensible a l'oient o el lector el contingut dels versets que es volen comentar (tema). Mitjançant una figura narrativa l'explicació o comentari adquireix una gran força aclaridora i aporta llum sobre el tema, despertant amb enginy la participació de l'oient. Sovint en les narracions hi ha situacions exagerades creades per despertar l'interès de l'oient. En el cas que ens ocupa, el que la narració vol comentar són les paraules del verset 2: "Aquest acull pecadors i menja amb ells".

Lluc construeix el text creant un díptic, dues figures contraposades que representen dues actituds o dues maneres de pensar. Ho fa aquí i ho fa en altres indrets de la seva obra: Missió dels dotze (9,1-6), missió dels setanta dos (10,1-12); el ric i Llätzer (16,19-31); el fariseu i el cobrador d'impostos (18,9-14); Pilat i Herodes (c.23); els dos condemnats i crucificats amb Jesús (23,39-43); Bernabé i Ananies i Zafira (Ac 4,34-5,11). A vegades el díptic no juga tant la contraposició com la complementarietat: naixement de Joan, naixement de Jesús (cc.1-2); Marta i Maria (10,38-42), cicle de Pere (cc.1-12) i cicle de Pau (cc. 12-28) en el llibre dels Fets dels apòstols. El fill gran que s'ha quedat a la casa paterna personifica el perfecte observant de la Llei mosaica (els qui ell representa són els destinataris de la paràbola). El fill petit, en canvi, que ha abandonat la casa del paterna i ha dilapidat tots els béns vivint llibertinament representa la nacions paganes que, al llarg de la història, han viscut allunyades del Déu d'Israel representat per la figura del pare.

Hi ha un detall en el text que no s'hauria de passar per alt; es tracta de la reflexió que es fa el fill petit quan està pasturant porcs. El text diu: "Llavors reflexionà i es digué". La reflexió marca un punt d'inflexió, és el punt que delimita l'abans i el després. És una manera resumida d'expressar que el retorn a la casa del pare és el resultat d'un procés (cal suposar que evolutiu) que el condueix a prendre la decisió. En aquest procés juga un paper important la interioritat de la persona. En els textos evangèlics aquesta mena de processos estan apuntats o insinuats i no solem donar-hi importància i ens passen desapercebuts. El cas del fill petit és similar al del jutge que rep les súpriques d'una viuda (18,4). El text diu: "finalment va pensar". La seva reflexió i pensament el portaran a canviar radicalment i a comportar-se amb justícia amb la viuda moment desatesa.

"I se n'anà a trobar el seu pare" (v.20). El fill petit torna a casa. En certa manera es pot dir que desfà el camí emprès i refà novament el camí en direcció contrària. Lluc exposa d'una manera gràfica el que és la conversió. En hebreu existeix el verb "shub" que vol dir tornar; és un verb que sovint s'ha traduït per convertir-se. Si hom s'atén al significat del verb hebreu cospa el que realment significa la conversió. No és que a partir d'un punt o un moment s'empren una nova

direcció/comportament , sinó que es tracta de desfer el que s'ha fet malament i refer i construir quelcom encaminant-ho en la direcció correcta. Els leprosos guarits del c. 17,11-19 han emprés el camí cap als sacerdots perquè els confirmin la guarició, només el samarità s'adona que el camí cap als sacerdots no és el camí que porta a Jesús, per això torna enrere, desfà el camí i acaba prosternant-se als peus de Jesús.

Les paraules del pare clouen la narració: “Aquest germà teu era mort i ha tornat a la vida, estava perdut i l’hem trobat”. Hom esperaria una condemna explícita de la mala vida portada pel germà petit, però la crítica és molt més contundent. Era mort, és a dir, fora de la casa del pare no hi ha possibilitat de vida, el paganisme no és capaç d’engendrar-la. Tornar a la casa del pare és un retorn a la vida; així mateix el refús del germà gran a entrar a la casa del pare és, per dir-ho d’alguna manera, un refús a la vida. Els fariseus amb la seva actitud estan refusant la vida.

Diumenge 4art de Quaresma. 27 de Març de 2022